

El casa de Portlligat

La residència dels Dalí

Text:

TERESA GARCERÁN
PAISATGISTA

© Teresa Garcerán

Desembre de 2004

La casa de Portlligat va ser la llar dels Dalí durant dècades i l'espai exterior es va anar formant a mesura que passava el temps i segons les necessitats dels propietaris.

El 1930 van comprar una barraca de pescadors a Lídia Noguera, vídua d'un pescador de Portlligat. Poc a poc van anar adquirint-ne algunes més fins arribar a la construcció laberíntica que actualment podem observar.

El jardí creat per Dalí és definit per Josep Pla com "la cosa més daliniana que hom es pugui imaginar". L'espai, mig pati mig jardí, és la suma de diversos escenaris on el geni va deixar la seva particular empremta. Tot ell és concebut com un escenari teatral. Acumulació, mai selecció, d'objectes sorprenents, imatges noves a cada racó, tot això projectat i disposat per aconseguir un jardí amb una qualitat paisatgística i jardineria altíssima.

Aquest jardí de *les mil i una nits* ret homenatge als jardins que Dalí va estimar afegint-hi nombroses referències mitològiques, com els caps de Pol·lux i Càstor o la Diana caçadora, així com al pop art americà amb el sofà dels llavis de Mae West.

Els colors, treballats conjugant els propis del lloc, blau del mar i el cel, grisos de la pedra i les oliveres, amb el blanc de les construccions i dels elements escultòrics, presenten una extravagant harmonia amb els lluent colors de la vegetació espontània que creix a l'olivar i els objectes disseminats per tot el jardí.

La primera intervenció fou el camí paral·lel al mar, anomenat Via Làctia, que inicia el seu recorregut amb un magraner i condueix a una petita cala on acostumaven a banyar-se el pintor i Gala.

Poc a poc neix la zona de la piscina, de dimensions ajustades a l'espai disponible, clar homenatge als jardins del Generalife amb els seus sortidors. En un dels extrems veiem un templet inspirat en l'emalatge d'una ràdio i guarnit amb objectes molt diversos com un conjunt de prismes del far del cap de Creus o un ase de fusta. Al costat hi disposa dues còpies de la font del *Patío de los Leones* de l'Alhambra granadina, una coronant una espècie de contenidor-font-escultura i una altra a la que afegeix unes ampolles amb formes de "toreros" i "manolas". El rumor de l'aigua, tant la del mar com la que raja dels diferents brolladors i fonts, ens acompanya sempre com un element més de l'escenografia d'aquest espai. El pati, que fa de transició entre la casa i la piscina, és un lloc arreuerat del vent en el que criden poderosament l'atenció les oliveres plantades en uns enormes testos en forma de tasses. L'olivar enllaça l'entorn amb la construcció, conservant la seva personalitat mitjançant la vegetació pròpia del lloc resistent al vent i a la sal marina.

Xiprers, oliveres, baladres, geranis i les semprevives tan apreciades per Gala, componen l'element vegetal del jardí.